

KPMG Economics Alert

39/2020 - Νέο πακέτο στήριξης της οικονομίας

28/05/2020

Νέο πακέτο στήριξης της οικονομίας

Το νέο πακέτο στήριξης της οικονομίας περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

1. Συμμετοχή της Κυπριακής Δημοκρατίας στο Πανευρωπαϊκό Ταμείο Εγγυήσεων («Pan-European Guarantee Fund»)

Πρόκειται για ένα νέο εργαλείο το οποίο προτάθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση και για σκοπούς αντιμετώπισης των επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19 στα κράτη μέλη της ΕΕ, του οποίου η σύσταση εγκρίθηκε από το Δ.Σ της ΕΤΕπ μόλις την Τρίτη 26/5.

Το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τη συμμετοχή της Κυπριακής Δημοκρατίας στο Πανευρωπαϊκό Ταμείο Εγγυήσεων («Pan-European Guarantee Fund») με συνεισφορά ποσό ύψους €32,5 εκ. υπό την μορφή εγγυήσεων.

Το Ταμείο που έχει σχεδιαστεί θα παραχωρεί **απευθείας εγγυήσεις μέχρι και 80%** προς Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς για χρηματοδότηση ΜΜΕ. Περιλαμβάνει και δυνατότητα παροχής αντεγγυήσεων προς τα εθνικά σχέδια εγγυήσεων.

Δικαιούχοι θα είναι ΜΜΕ και Εταιρείες Μεσαίας Κεφαλαιοποίησης (οι οποίες εργοδοτούν μέχρι 3000 άτομα προσωπικό) για να έχουν πρόσβαση σε επαρκή ρευστότητα ώστε να ανταπεξέλθουν στις προκλήσεις που δημιούργησε η κρίση και να συμβάλει στην προσπάθεια επανεκκίνησης των οικονομιών τους.

Τα κράτη μέλη που θα συμμετέχουν στο Ταμείο Εγγυήσεων θα συνεισφέρουν συνολικά €25 δις υπό μορφή εγγυήσεων μέσω των οποίων το ταμείο αναμένεται να διοχετεύσει μέχρι €200 δις σε στοχευμένες χρηματοδοτήσεις προς τις ΜΜΕ και προς τις Εταιρείες Μεσαίας Κεφαλαιοποίησης που επηρεάζονται από την κρίση COVID-19.

Όπως όλες οι χρηματοδοτήσεις της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, έτσι και το Πανευρωπαϊκό Ταμείο Εγγυήσεων δεν έχει ποσοστώσεις για τις χώρες-μέλη. Υπολογίζεται ότι οι επιχειρήσεις της Κύπρου θα μπορέσουν να επωφεληθούν με ένα ποσό μεταξύ €300 - €400 εκ. για τις ανάγκες των επιχειρήσεων μας.

2. Σχέδιο Παραχώρησης Κυβερνητικών Εγγυήσεων προς ΕΤΕπ για χορήγηση δανείων προς κυπριακές μικρομεσαίες επιχειρήσεις και εταιρείες μεσαίας κεφαλαιοποίησης

Πρόκειται για αξιοποίηση υφιστάμενου σχεδίου το οποίο λειτουργεί από το 2014 με οικονομική συμφωνία μεταξύ της Κυπριακής Κυβέρνησης και της ΕΤΕπ με σκοπό την ενίσχυση της κυπριακής οικονομίας και τη χρηματοδότηση των ΜΜΕ.

Το Σχέδιο έχει μεγάλη απήχηση και αξιολογήθηκε θετικά τόσο από την ΕΤΕπ όσο και από ανεξάρτητο συμβουλευτικό όικο. Η κυβερνητική εγγύηση δίνεται **προς την ΕΤΕπ**, και όχι προς τις επιχειρήσεις ή

τα τραπεζικά ιδρύματα τα οποία συμμετέχουν στο Σχέδιο, και υπογράφονται συμφωνίες μεταξύ της ΕΤΕπ και των τραπεζικών ιδρυμάτων που μετέχουν στο Σχέδιο.

Με βάση τα πιο πάνω, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε την αύξηση του συνολικού ύψους του Σχεδίου κατά €500 εκ.

Δικαιούχοι:

Κυπριακές επιχειρήσεις μέχρι 3000 εργαζομένους, που έχουν εγγραφεί και λειτουργούν στην Κύπρο.

Ευνοϊκοί Όροι δανείων:

- Τα επιτόκια είναι χαμηλότερα συγκριτικά με τα επιτόκια που θα χρέωναν τα τραπεζικά ιδρύματα χωρίς την υπό αναφορά χρηματοδότηση από την ΕΤΕπ, καθώς το Σχέδιο, προβλέπει οικονομικό πλεονέκτημα τουλάχιστον 0.5 ποσοστιαίας μονάδας (50 μονάδες βάσεις).
- Πρόσθετα, **τα επιτόκια για δάνεια τα οποία συνάπτονται από αυτό το Σχέδιο, μπορούν να τύχουν επιδότησης από το «Κυβερνητικό Σχέδιο Επιδότησης του Επιτοκίου»**
- Μεγάλη διάρκεια δανείου (μέχρι 12 χρόνια)
- Επιλογή για σταθερό ή κυμαινόμενο επιτόκιο
- Ακόμη πιο ευνοϊκό επιτόκιο με πρόσθετη μείωση (0.50 ποσοστιαία μονάδα χαμηλότερο) σε επιχειρήσεις που πληρούν τα κριτήρια «Jobs for Youth»)

Σημείωση:

Για τις επιχειρήσεις που θα αξιοποιήσουν συμπληρωματικά το υπό αναφορά Σχέδιο μαζί με το Κυβερνητικό Σχέδιο Επιδότησης Επιτοκίου, νοείται ότι, ισχύει ο όρος μη απολύσεων πέρα του 2% του προσωπικού που απασχολούσαν κατά την ημερομηνία προκήρυξης του Σχεδίου χωρίς αντικατάσταση (εκτός για λόγους που αιτιολογείται απόλυση άνευ προειδοποιήσεως).

3. Ρευστότητα ύψους μέχρι €800 εκ. για χρηματοδότηση ΜΜΕ μέσω του Ταμείου Επιχειρηματικότητας Κύπρου (ΤΕΚ)

Το ΤΕΚ ιδρύθηκε το 2013 με συμφωνία μεταξύ της ΕΤΕπ και της Κυπριακής Δημοκρατίας με στόχο τη διευκόλυνση της χρηματοδότησης ΜΜΕ με την παραχώρηση δανείων με ευνοϊκούς όρους από τα Τραπεζικά Ιδρύματα.

Διαχείριση Ταμείο Επιχειρηματικότητας Κύπρου:

Η διαχείριση του ΤΕΚ έχει ανατεθεί στο Ευρωπαϊκό Επενδυτικό Ταμείο της ΕΤΕπ, το οποίο εποπτεύει τη διαδικασία, χωρίς την εμπλοκή της Κυβέρνησης στη διαδικασία δανειοδότησης.

Χρηματοδοτικό εργαλείο:

Συγχρηματοδότηση και επιμερισμός ρίσκου (50%-50%) μεταξύ της Κυβέρνησης και των Τραπεζικών Ιδρυμάτων που μετέχουν στο Σχέδιο. Συνεπώς, η Κυβέρνηση θα λάβει δάνειο €400 εκ. από την ΕΤΕπ προς χρηματοδότηση του 50% της ρευστότητας.

Δικαιούχοι:

MME με μέγιστο αριθμό εργαζομένων τα 250 άτομα.

Ύψος Δανείου:

Μέχρι €1,5 εκ.

Ευνοϊκοί Όροι δανείων:

- Τα επιτόκια είναι χαμηλότερα συγκριτικά με τα επιτόκια που θα χρέωναν τα τραπεζικά ιδρύματα. Ενδεικτικά, τα επιτόκια για το πρόγραμμα που ήδη είναι σε ισχύ, κυμαίνονται ανάλογα με το ρίσκο του δανείου (χαμηλού ρίσκου 2,55% – 3,85% και υψηλού ρίσκου 3,375% – 4,5%).
- Πρόσθετα, τα επιτόκια για δάνεια τα οποία συνάπτονται κάτω από αυτό το Σχέδιο, μπορούν να τύχουν της επιδότησης από το «Κυβερνητικό Σχέδιο Επιδότησης του Επιτοκίου»
- Μεγάλη διάρκεια δανείου (μέχρι 12 χρόνια)

Σημείωση:

Για τις επιχειρήσεις που θα αξιοποιήσουν συμπληρωματικά το υπό αναφορά Σχέδιο μαζί με το Κυβερνητικό Σχέδιο Επιδότησης Επιτοκίου, νοείται ότι ισχύει ο όρος μη απολύσεων πέρα του 2% του προσωπικού που απασχολούσαν κατά την ημερομηνία προκήρυξης του Σχεδίου χωρίς αντικατάσταση (εκτός για λόγους που αιτιολογείται απόλυση άνευ προειδοποιήσεως).

4. Σχέδιο Επιδότησης επιτοκίων για νέα επιχειρηματικά δάνεια

Στόχος: Η βελτίωση των προοπτικών παροχής ρευστότητας σε επιχειρήσεις περιλαμβανομένων και αυτοτελώς εργαζομένων που αντιμετωπίζουν αιφνίδια έλλειψη ρευστότητας, μέσω της επιδότησης επιτοκίων σε νέα επιχειρηματικά δάνεια. Η επιδότηση επιτοκίου για καθορισμένο χρονικό διάστημα αλλά και καθορισμένο ανώτατο ύψος δανείου, μπορούν να αποτελέσουν την κατάλληλη, αναγκαία αλλά και στοχευμένη λύση υπό τις παρούσες συνθήκες.

Το μέτρο είναι σύμφωνο με τις κατευθυντήριες γραμμές που περιλαμβάνονται στην «Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό να στηριχθεί η οικονομία κατά τη διάρκεια της εξάπλωσης της νόσου COVID19» και συγκεκριμένα, με τα προσωρινά μέτρα κρατικής ενίσχυσης με τη μορφή άμεσων επιχορηγήσεων (μέτρο 3.1 του εν λόγω πλαισίου).

Η Αρμόδια και χορηγούσα αρχή του μέτρου θα είναι το Γενικό Λογιστήριο/Υπουργείο Οικονομικών.

Δικαιούχοι:

Όλες οι μη προβληματικές επιχειρήσεις (με βάση τον ορισμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής) κατά την 31/12/2019, που αντιμετωπίζουν δυσκολίες λόγω της πανδημίας. Αφορά πολύ μικρές επιχειρήσεις, μικρές, μεσαίες, μεγάλες και αυτοτελώς εργαζομένους.

Η συνολική σωρευτική, σύμφωνα με την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, δεν πρέπει να υπερβαίνει τα €800.000 ανά επιχείρηση.

Σκοπός δανείου:

Κάλυψη αναγκών ρευστότητας για σκοπούς κεφαλαίου κίνησης και επενδύσεων.

Περίοδος δανειοδότησης:

Για επιχειρηματικά δάνεια που συνάφθηκαν ή θα συναφθούν από την 1.3.2020 μέχρι 31.12.2020.

Προϋποθέσεις:

- Τα νέα δάνεια παραχωρούνται για σκοπούς αύξησης της ρευστότητας στην οικονομία και δεν δύνανται να χρησιμοποιηθούν για την κάλυψη της αποπληρωμής υφιστάμενων πιστωτικών διευκολύνσεων είτε εξυπηρετούμενων, είτε μη εξυπηρετούμενων, και/ή να χρησιμοποιηθούν ως εξασφάλιση για την αναδιάρθρωση υφιστάμενων πιστωτικών διευκολύνσεων οποιουδήποτε πιστωτικού ιδρύματος.
- Οι επιχειρήσεις που θα ενταχθούν στο Σχέδιο, δεν μπορούν να προβούν σε απολύσεις πέρα του 2% του προσωπικού που απασχολούσαν κατά την ημερομηνία προκήρυξης του Σχεδίου χωρίς αντικατάσταση (εκτός για λόγους που αιτιολογείται απόλυση άνευ προειδοποίησης).

Επιτόκια:

Το ανώτατο όριο επιτοκίου για το σύνολο του δανείου δεν πρέπει να υπερβαίνει το 4,25%.

Η μέγιστη επιδότηση του επιτοκίου θα είναι τέσσερα χρόνια ως ακολούθως:

- Τα πρώτα δυο χρόνια, θα επιδοτείται το επιτόκιο μέχρι 3.5 ποσοστιαίες μονάδες (350 μονάδες βάσης).
- Τον τρίτο μέχρι τέταρτο χρόνο θα επιδοτείται το επιτόκιο κατά 2 ποσοστιαίες μονάδες για τις ΜΜΕ (200 μονάδες βάσης) και 1.5 ποσοστιαίες μονάδες (150 μονάδες βάσης) για τις μεγάλες επιχειρήσεις

Ύψος δανείου:

Δεν υπάρχει όριο στο ύψος του δανείου το οποίο μπορεί να συναφθεί αλλά το ύψος του δανείου του οποίου το επιτόκιο θα επιχορηγείται δεν μπορεί να υπερβαίνει:

- το διπλάσιο του ετήσιου μισθολογικού κόστους του δικαιούχου για το 2019 ή για το πλέον πρόσφατο διαθέσιμο έτος. Στην περίπτωση επιχειρήσεων που συστάθηκαν κατά την 1^η Ιανουαρίου 2019, το μέγιστο ύψος του δανείου δεν πρέπει να υπερβαίνει το κατ' εκτίμηση ετήσιο μισθολογικό κόστος για τα δυο πρώτα έτη λειτουργίας ή
- το 25% του συνολικού κύκλου εργασιών του δικαιούχου το 2019

5. Σχέδιο Επιδότησης επιτοκίων για νέα στεγαστικά δάνεια

Στόχος: Η στήριξη των νοικοκυριών για σύναψη δανείων για σκοπούς ιδιοκατοίκησης. Η επιδότηση επιτοκίου για καθορισμένο χρονικό διάστημα αλλά και καθορισμένο ανώτατο ύψος δανείου, μπορούν να αποτελέσουν την κατάλληλη, αναγκαία αλλά και στοχευμένη λύση υπό τις παρούσες συνθήκες.

Η Αρμόδια και χορηγούσα αρχή του μέτρου θα είναι το Γενικό Λογιστήριο/Υπουργείο Οικονομικών.

Περίοδος δανειοδότησης:

Για στεγαστικά δάνεια που συνάφθηκαν ή θα συναφθούν από την 1.3.2020 μέχρι 31.12.2020.

Επιτόκια:

Το ανώτατο όριο επιτοκίου για το σύνολο του δανείου δεν πρέπει να υπερβαίνει το 2,30%. Η μέγιστη επιδότηση του επιτοκίου θα είναι τέσσερα χρόνια και θα επιδοτείται το επιτόκιο μέχρι 1,5 ποσοστιαίες μονάδες (150 μονάδες βάσης).

Ύψος δανείου:

Το ύψος του δανείου δεν μπορεί να υπερβαίνει τις €300.000.

Σημείωση:

Τα νέα στεγαστικά δάνεια δεν δύνανται να χρησιμοποιηθούν για την κάλυψη της αποπληρωμής υφιστάμενων στεγαστικών δανείων είτε εξυπηρετούμενων, είτε μη εξυπηρετούμενων.

6. Σχέδιο Επιδότησης Πολύ Μικρών και Μικρών Επιχειρήσεων και Αυτοτελώς Εργαζομένων

Σκοπός:

Χορηγία για κάλυψη ενοικίων, ή άλλων οφειλών και λειτουργικών εξόδων

Δικαιούχοι:

Πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις και αυτοτελώς εργαζόμενοι που απασχολούν μέχρι και 50 άτομα προσωπικό, οι οποίοι ήταν ενταγμένοι και εγκρίθηκαν στα Ειδικά Σχέδια του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων που εφαρμόζονται στο πλαίσιο των έκτακτων μέτρων για την αντιμετώπιση της πανδημίας του COVID19 κατά την περίοδο 13 Απριλίου – 12 Μαΐου 2020.

Νοείται ότι, για όλους τους δικαιούχους, ισχύουν οι σχετικοί όροι για μη απολύσεις προσωπικού που περιλαμβάνονται στα Ειδικά Σχέδια του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας του COVID19,

Στόχος: Κάλυψη μέρους των λειτουργικών εξόδων, περιλαμβανομένου του ενοικίου.

Συνολικό κόστος:

Περίπου €100 εκ.

Δυνητικοί δικαιούχοι: 40.000 – 50.000 πολύ μικρές, μικρές επιχειρήσεις και αυτοτελώς εργαζόμενοι.

Ύψος Επιδότησης/εφάπαξ χορηγίας:

Αυτοτελώς εργαζόμενοι και πολύ μικρές επιχειρήσεις που τελούσαν υπό πλήρη ή μερική αναστολή των εργασιών τους και ήταν ενταγμένοι στα Ειδικά Σχέδια του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, την περίοδο 13 Απριλίου – 12 Μαΐου 2020, και απασχολούν **μέχρι 1 άτομο**.

€1250

Αυτοτελώς εργαζόμενοι και πολύ μικρές επιχειρήσεις που τελούσαν υπό πλήρη ή μερική αναστολή των εργασιών τους και ήταν ενταγμένοι στα Ειδικά Σχέδια του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, την περίοδο 13 Απριλίου – 12 Μαΐου 2020, και απασχολούν από **2 - 5 άτομα προσωπικό**.

€3000

Αυτοτελώς εργαζόμενοι και πολύ μικρές επιχειρήσεις που τελούσαν υπό πλήρη ή μερική αναστολή των εργασιών τους και ήταν ενταγμένοι στα Ειδικά Σχέδια του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, την περίοδο 13 Απριλίου – 12 Μαΐου 2020, και απασχολούν από **6 - 9 άτομα προσωπικό**.

€4000

Αυτοτελώς εργαζόμενοι και μικρές επιχειρήσεις που τελούσαν υπό πλήρη ή μερική αναστολή των εργασιών τους και ήταν ενταγμένοι στα Ειδικά Σχέδια του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, την περίοδο 13 Απριλίου – 12 Μαΐου 2020, και απασχολούν από **10 - 50 άτομα προσωπικό**.

€6000

7. Άμεση προώθηση ώριμων Αναπτυξιακών Έργων

Προς ενίσχυση της ανάκαμψης το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε να δώσει οδηγίες σε όλες τις αρμόδιες αρχές όπως προβούν σε άμεση προκήρυξη των προσφορών για όλα τα αναπτυξιακά έργα τα οποία είναι ώριμα και έτοιμα για προκήρυξη, ανεξάρτητα από την προγραμματισμένη περίοδο προκήρυξης τους με βάση τον προϋπολογισμό. Νοείται ότι εξαιρείται το έργο που αφορά στην Βουλή των Αντιπροσώπων.

8. Σχέδιο κινήτρων για αεροπορικές εταιρείες με στόχο την ενίσχυση της συνδεσιμότητας της Κύπρου και στήριξη του τουριστικού τομέα, ύψους €6,3 εκ.

Στόχος του Σχεδίου είναι η ανάκαμψη του τουριστικού ρεύματος και η τόνωση της επιβατικής κίνησης ούτως ώστε να μετριαστούν οι επιπτώσεις της κρίσης στον τουριστικό τομέα. Το Σχέδιο προβλέπει πρόσθετη στήριξη όλων των αεροπορικών εταιρειών για περίοδο επτά μηνών με επιχορήγηση δρομολογίων προς Κύπρο, και θα καλύπτει πληρότητα αεροσκαφών από 40%-70%.

Σημειώνεται ότι, το νέο Σχέδιο είναι συμπληρωματικό των υφιστάμενων σχεδίων που τυγχάνουν εφαρμογής, για τα οποία θα διατεθούν πρόσθετες πιστώσεις ύψους €9.369 εκ. μέχρι το τέλος του 2020.

9. Πρόγραμμα συνδιαφήμισης με τουριστικούς πράκτορες για προσέλκυση τουρισμού και προβολή της Κύπρου ως ασφαλούς τουριστικού προορισμού, ύψους €10 εκ.

Το πρόγραμμα θα αρχίσει να υλοποιείται από την 1η Ιουνίου με στόχο την αύξηση του τουριστικού ρεύματος προς την Κύπρο τόσο κατά τους καλοκαιρινούς όσο και τους χειμερινούς μήνες.

10. Μείωση του συντελεστή ΦΠΑ από 9% σε 5% για περίοδο 1/7/2020 μέχρι 10/01/2021 στους τομείς τουριστικών καταλυμάτων και εστίασης

Από τη μείωση, αναμένεται να προκύψει όφελος για τομείς που έχουν πληγεί περισσότερο από την πανδημία του Covid-19, ειδικότερα οι τομείς της εστίασης, των ξενοδοχείων και των τουριστικών καταλυμάτων. Με τη μείωση του ΦΠΑ στους τομείς της εστίασης, ξενοδοχείων και τουριστικών καταλυμάτων, αναμένεται μείωση των λιανικών τιμών πώλησης προς όφελος τόσο των καταναλωτών όσο και των επιχειρήσεων λόγω της τόνωσης της καταναλωτικής ζήτησης.

11. Παράταση της υποβολής φορολογικών δηλώσεων από μισθωτούς. Τόσο η υποβολή της φορολογικής δήλωσης, όσο και της πληρωμής του οφειλόμενου φόρου παρατείνεται μέχρι τέλος Οκτωβρίου 2020.

12. Διαγραφή των επιβαρύνσεων που πιθανόν επιβλήθηκαν λόγω της μη έγκαιρης υποβολής φορολογικών δηλώσεων για την περίοδο που έληξε στις 10/04/2020 και 10/05/2020

13. Επέκταση προθεσμιών υποβολής δικαιολογητικών στο Σχέδιο Εστία και δυνατότητα υποβολής νέας αίτησης

Δεδομένων των περιοριστικών μέτρων που εφαρμόζονταν αυτό το διάστημα στις μετακινήσεις και προκειμένου να δοθεί μεγαλύτερη ευχέρεια στους πολίτες να εξασφαλίσουν τα απαραίτητα έγγραφα και δικαιολογητικά, το Υπουργικό Συμβούλιο κατά τη χθεσινή του συνεδρία, ενέκρινε:

- Εκ νέου επέκταση της προθεσμίας προσκόμισης των απαραίτητων δικαιολογητικών ενός μηνός, από ενδιαφερόμενους που είχαν υποβάλει αίτηση μέχρι τις 31.12.2019 για ένταξη στο Σχέδιο Εστία. Ως νέα προθεσμία ορίζεται η **31^η Ιουλίου 2020** αντί της 30^{ης} Ιουνίου 2020
- **Δυνατότητα υποβολής αίτησης από δανειολήπτες που δεν είχαν υποβάλει αίτηση για ένταξη στο Σχέδιο Εστία** μέχρι τις 31.12.2019 και επιθυμούν να το πράξουν. Οι **νέοι αιτητές** θα πρέπει να συμπληρώσουν και να υποβάλουν στα Τραπεζικά και άλλα ιδρύματα την αίτηση τους που προβλέπει το Σχέδιο από την **1 Ιουνίου 2020 μέχρι τις 15 Ιουνίου 2020**.

Χρίστος Βασιλείου
Διευθύνων Σύμβουλος
E: cvasiliou@kpmg.com

Αναστάσης Γιασεμίδης
Διοικητικός Σύμβουλος
E: ayiasemides@kpmg.com

Παναγιώτης Γρηγοριάδης
Senior Manager
E: pgregoriades@kpmg.com